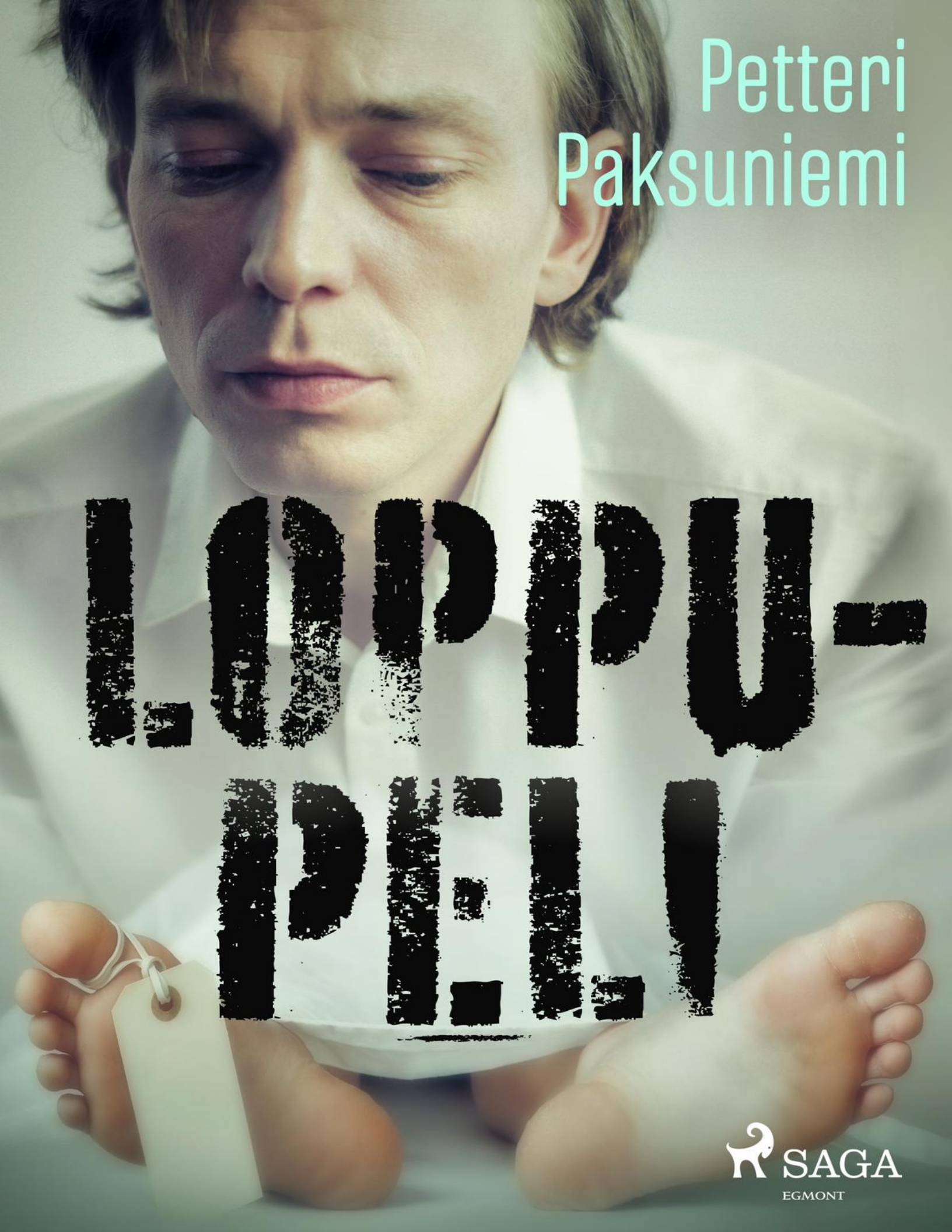
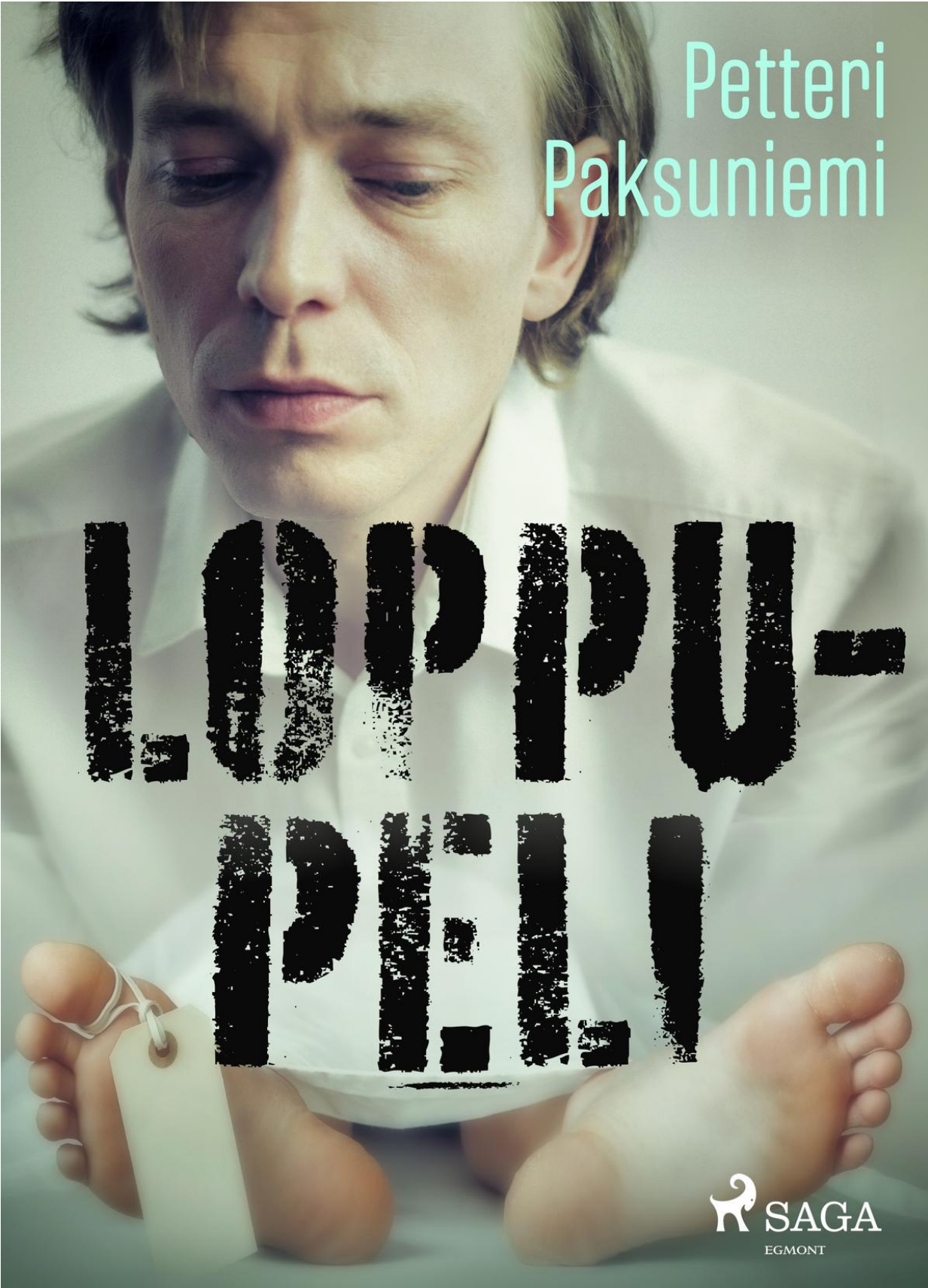

Petteri
Paksuniemi

LOPPU-
PÄÄLLÄ

Petteri
Paksuniemi

LOPPU- PELI

 SAGA
EGMONT

Petteri Paksuniemi

Loppupeli

SAGA Egmont

Loppupeli

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2022 Petteri Paksuniemi and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728203774

1st ebook edition

Format: EPUB 3.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Lukupää

Välillä ajattelen, että luen pian pääni. Näin todella ajattelen, vaikka en tiedä miten se saattaisi tapahtua, ja voiko niin tapahtua, voiko ihminen todella lukea päänsä? Sanotaan, että ihminen ei voi lukea liikaa, mutta vanhan kansan keskuudessa on aina liikkunut tarinoita päänsä lukeneista ihmisistä, joidenkin kerrotaan tavanneen Raamattua niin, että hurahtivat siitä tyystin; kerrotaan tarinaa miehestä, joka oli itseksensä pöntännyt yli kolmeakymmentä kieltä, mutta sen jälkeen kun oli päättänyt opetella vielä yhden kielen lisää (tarina ei kerro, mikä kieli oli kyseessä) mies oli alkanut liikkua kotikaupungissaan naisten hepeniin pukeutuneena ja puhunut siitä edes pelkästään kielillä. Siinä, että mies kulki naisten vaatteissa, ei sinänsä liene mitään ihmeellistä, mutta kun muutos tapahtui tarinan mukaan kesken viimeisimmän kielen opiskelun, antaa se ymmärtää että mies yksinkertaisesti pönttäsi päänsä.

Itse muistan nuoruudestani miehen, jonka näin aina kaupungilla kaikkialla, hän kulki kaduilla ja höpisi itseksensä mukanaan aina kaksi muovipussillista täynnä kirjoja. En tiedä olivatko kirjat aina samoja vai vaihtuivatko päivittäin, mutta aina hänellä oli mukanaan ne kaksi äärimmilleen pakattua kirjakassia, kulkunsa oli jotenkin nyrjähtäneen oloista, koko olemus jollakin tapaa nyrjähtänyt, ulkomuotonsa ruokkoamaton ja epäsiisti, mutta puliukolta (niin kuin ennen aikaan tavattiin sanoa) hän ei millään muotoa vaikuttanut. Hän oli juuri sellainen ihminen, jonka sanottiin lukeneen päänsä. En muista

tarkalleen minkä sortin erikoismies hän oli ollut, mutta joku professori, tohtori tai vastaava kuulemma kuitenkin.

Myöhemmin olen ajatellut, että oliko miehestä tullut kaltaisensa kummajainen vain siksi että hän oli lukenut päänsä, vai oliko taustalla muita tekijöitä, vaikkapa mielenterveydellinen sairaus, joka oli suistanut hänet radaltaan.

Mies tuli yhtenä tapauksena mieleeni, kun mietin että onko mahdollista, että saatan itse vielä tällä menolla lukea pääni. Tällä menolla tarkoitan, että luen jatkuvasti, tauotta, kuin kirjojen ahmimiseen tuomittu kone. Luen nopeasti, vaikka en mikään väyrynen olekaan; jos ihminen lukee keskimäärin sataviisikymmentä, kaksisataa sanaa minuutissa, minä luen vähintään viisisataa. Sitä en tiedä, millaista kirjallisuutta pitäisi lukea, että todella saattaisi lukea päänsä: tietoteoriaa, teologiaa vai aritmetiikkaa, ydinfysiikkaa, biokemiaa, ylipäättään luonnontieteellistä kirjallisuutta vailla pienintäkään popularisointia, vai onko se aiheesta kiinni, laadusta, vai ratkaiseeko määrä?

Luen kyllä mielelläni tekstiä, josta en ymmärrä juuri mitään, en osaa tarkemmin selittää miksi, mutta jotakin kiehtovaa siinä on, kuin olisi saapunut vieraaseen maailmaan, jossa kaikki näyttää käsittämättömältä, mutta en tiedä voiko tekstin monimutkaisuus ja vaikeaselkoisuus varsinaisesti sekoittaa päätä. Toisinaan kyllä tuntuu, kun lukee päivät päästään, yötä myöten, kirjasta toiseen, tuskin hengähtämättä välillä, hyvä että korppuja ehtii syödä, laskea ulkoilmaa ikkunan raosta, että tällä menolla siihen on oivat edellytykset; olo on outo ja säikky, välillä kuulee ja näkee omiaan, tai ainakin niin luulee, ulos ei oikein uskalla lähteä.

Mutta onko silloin kyse enemmän ulkoisista syistä kuin itse luetusta, vaikea sanoa. Mikä on syy ja mikä seuraus, se on aina ongelmallista eikä ymmärtääkseni mitään

tieteellistä näyttöä päänsä lukemisesta ole, eikä minullakaan ole kompetenssia antaa sellaista. Tunnetuin päänsä lukenut lienee Don Quijote (vaikka tarina ei ilmeisesti ole tosi eikä siksi ehkä vakavasti otettava), mutta ei hänenkään tapauksessaan syvennytä sen yksilöidymmin syihin ja seurauksiin, todetaan että hän vain luki lukemistaan, iltahämärästä päivänkoittoon ja päivät päästään, kunnes hänen aivonsa näivettyivät paljosta lukemisesta ja vähästä nukkumisesta ja hän menetti järkinsä; miehen järki sammui lopullisesti.

Voidaan sanoa, että Don Quijoten lailla luen aamusta iltaan, kaiken aikaa, luen kuin viimeistä päivää, niin kuin sanotaan, luen hengen hädässä, Maraita mukaillakseni: luen ikään kuin kuolemaantuomittu lukee vankilassa vanginvartijan antamaa viimeistä kirjaa. Minulla on aina elämäni viimeinen kirja kädessäni, joko luen sen äkkiä loppuun tai pelkään sen loppuvan, mutta kun lasken sen käsistäni, tartun heti johonkin käden ulottuvilla olevaan luettavaan, kirjaan tietenkin, mutta lehtikin käy, jos oikein paha hätä iskee, kunnes mieleeni juolahtaa joku uusi kirja jota minun on luettava. Nimenomaan jota, ei välttämättä joka: läheskään aina en lue kirjoja alusta loppuun. Mutta yhtä kaikki luen sitä, tavalla tai toisella, reilusti tai luikerrellen, vältän nukkumista viimeisen silmänräpäykseen asti, juon kahvia ja teetä vuorokauden ympäriinsä, muita piristeitä en käytä. Ajasta lukemiseni ei ole kiinni, perinnöllisistä ja sairauseläkkeellisistä syistä minun ei tarvitse olla mukana työelämässä, ei tehdä minkäänlaisia töitä, jos en niin tahdo, ja harvemmin olen tahtonut, joitakin luottamustoimia lukuun ottamatta. Perhettä ei ole, ei lemmikkieläintä, suvusta en perusta eikä se minusta.

Mutta en lue mitä tahansa, en ollenkaan, minulla on jatkuva huoli siitä, että käsilläni ei ole tarpeeksi soveliasta luettavaa, mutta mitä se on, siihen minulla ei ole

yksiselitteistä vastausta; tärkeintä on (toisin kuin Don Quijoten tapauksessa, joka luki ainoastaan ritarromaaneja), että kirja jota luen, sisältää jonkinlaista tietoa, harvemmin mitään keksittyä, kuvillakaan ei ole niin väliä. Ensisijaisesti ja lähestulkoon ainoastaan se tarkoittaa nimenomaan nidottuja ja sidottuja teoksia, mitään sähköistä en lue. Sattumanvaraisena esimerkkinä mainittakoon, että viime yönä hotkaisin tutkielman Alkoholijuomien käyttö maaseudulla. Olin sen ilmaishyllystä kerran löytänyt ja sattui nyt olemaan juuri sopivasti lattialla pinon päällimmäisenä, kun jotakin hamusin.

Suurin osa lukemistani kirjoista on peräisin kirjastosta, jossa aineiston laajuus on lähes mittaamaton. Voin kierrellä entisen pääkirjaston hyllyjen välissä ja poimia luettavaa lähes mistä tahansa aiheesta, ja poiminkin; on oma hyllypaikkansa onomastiikalle, sinettitieteelle, metallurgialle, sytologille, solutieteelle, kristallografialle, lukuteorialle, avaruusaluksille, ufoille, sakramenteille, eskatologialle, koodeille ja merkkijärjestelmille, molekyylibiologialle, mekaanisille värähtelyille, kvanttimekaniikalle, kokoustekniikalle, kriminaalisosiologialle, bibliofialle, epigrafiolle, spiritismille, alkoholipolitiikalle, sattumanvaraisesti joitakin mainitakseni.

Tässä vaiheessa minun on pakko tunnustaa yksi vähemmän kunniakas episodi elämässäni: minulla oli näet takavuosina paha tapa omia kirjaston kirjoja itselleni, eli suoraan sanottuna varastaa niitä. Se alkoi oikeastaan vahingossa, kun yksi lainattavaksi aiotuista kirjoista unohtui kassiini. Siitä lähtien jokaisella kirjastokäynnillä kassiin unohtui aina kirja, sitten kaksi ja pian se oli harkittu tapa. Keskityin lähinnä uusiin ja arvokkaisiin teoksiin, joissa oli ylivetokansi, niistä oli helpohkoa poistaa kontaktimuovi (tosin oli lähes mahdoton välttää sitä että